

TIJD VOOR IETS NIEUWS

Nieuwe leermiddelen voor het vmbo in 2013 beschikbaar

Het Ontwikkelcentrum gaat een nieuwe generatie leermiddelen ontwikkelen voor de groene beroepsgerichte vakken in het vmbo. De leermiddelen zijn flexibeler en sluiten beter aan bij wat leerlingen en docenten willen.

TEKST JAN NIJMAN

FOTOGRAFIE STUDIO ANDRÉ RUIGROK

Gezien de ontwikkelingen in het vmbo zijn die nieuwe leermiddelen hard nodig, vindt het Ontwikkelcentrum. Nu scholen steeds meer overgaan op competentiegericht onderwijs hebben docenten en leerlingen behoefte aan andere leermiddelen. Docenten willen leermiddelen zelf kunnen bewerken; leerlingen willen kunnen kiezen uit oefeningen die bij hun interesse passen.

Tijd vooruit

“Het is tijd voor iets nieuws”, zegt projectmanager Ariëtte Huisman. “Onze bestaande methodes sluiten niet meer altijd aan bij de actualiteit en ook de werkvorm is wat verouderd. De vmbo-methodes Vakwerk en Groenbewust zijn opdrachtgestuurd. Leerlingen voeren opdrachten uit en verwerken de bijbehorende theorie. “Dat sluit niet aan bij het competentiegericht onderwijs.” Ook de verschijningsvorm is verouderd, vindt Huisman. De methodes zijn destijds ontwikkeld voor een uitgave op papier. Als ze digitaal beschikbaar zijn, is het niet meer dan een digitale folioversie.

Kenmerken van de nieuwe leermiddelen

- > De leermiddelen zijn zowel bestemd voor het examenprogramma landbouwbreed als landbouw en natuurlijke omgeving. Ze worden uitgewerkt voor het derde en vierde leerjaar van de leerwegen gl, kbl en bbl.
- > Ze worden ontwikkeld op basis van de geglobaliseerde examenprogramma's landbouw en natuurlijke omgeving en landbouwbreed. Ze zijn bij beide examenprogramma's bruikbaar en ze sluiten aan op de pvb's van Groen Proeven.
- > Ze bevatten een combinatie van media (folio en digitaal materiaal: leesteksten, werkboeken/opdrachten, films, interactieve toetsen, content in de elektronische leeromgeving, enz.).
- > Scholen kunnen de middelen inzetten bij zowel competentiegericht onderwijs als bij meer traditioneel onderwijs.
- > Het gebruik is flexibel: van (bijna) volledig ict-onderwijs tot foliogebruik.
- > De middelen sluiten aan bij de referentieniveaus Taal en Rekenen.
- > De middelen zijn modulair van opbouw.

“Het kan beter”, vindt ook collega Peter van Loon. “We hebben goed nagedacht over de opzet van nieuwe middelen”, zegt hij. “We willen lesmaterialen ontwikkelen die hun tijd vooruit zijn.” In overleg met docenten hebben Van Loon en Huisman specificaties voor de nieuwe leermiddelen voor het derde en vierde leerjaar opgesteld.

‘Leuk’

De ervaringen van docenten met de arrangementen die zijn ontwikkeld voor de competentiegerichte schoolexamens, ofwel de proeven van bekwaamheid (pvb) van het project Groen Proeven, zijn richtinggevend voor de opzet van nieuwe leermiddelen. Het doel van deze in 2011 ontwikkelde arrangementen was om leerlingen en docenten voor te bereiden op een pvb. “Zij bleken de arrangementen vooral te gebruiken als lesstof. De ervaringen waren heel positief”, zegt van Loon.

“Dat klopt”, beaamt Karin Meskers. Als bloemdocent in Schagen (Clusius College) werkte zij met haar leerlingen met de arrangementen. “Leerlingen vinden het leuk om te laten zien wat ze kunnen, om aangesproken te worden op hun zelfstandigheid. Ze kunnen in hun eigen tempo werken aan opdrachten, in een zo authentiek mogelijke situatie, die aansluiten bij hun interesse.” Meskers is ook heel content met de mogelijkheden voor de docent. “Omdat je componenten kunt kiezen uit een pakket leermiddelen, kun je bij de voorkennis van iedere leerling aansluiten. Bovendien kun je de middelen bewerken, zodat ze nog beter passen bij je behoefte.”

Ook in boekvorm

De opzet van de te ontwikkelen leermiddelen lijkt sterk op die van de arrangementen uit het project. (Zie voorbeelden op groenonderwijs.nl.) Ze worden samengesteld volgens een vast stramien: met een informatieobject, een opdrachtdeel,

diagnostische toetsen en casussen. “Natuurlijk zullen we gebruik maken van wat er al ontwikkeld is”, zegt Huisman. “Toch nemen we de arrangementen niet klakkeloos over.” Ze benadrukt dat het nieuwe materiaal aan meer maatstaven moeten voldoen. Zo moet het aansluiten bij de referentieniveaus voor taal en rekenen. Voor competentiegericht onderwijs betekent dit: werken vanuit een authentieke situatie die je op alle scholen kunt gebruiken, een schooltuin of klaslokaal bijvoorbeeld.

Omdat niet alle scholen even ver zijn in digitale ontwikkelingen en omdat het Ontwikkelcentrum de keuze aan scholen wil laten, is het materiaal straks ook in boekvorm beschikbaar.

Prototype

Binnenkort start Huisman met de ontwikkeling van het eerste prototype. Dat moet in april beschikbaar zijn, zodat het getest kan worden. Karin Meskers is een van de docenten die meewerkt aan de ontwikkeling van dit prototype en hoopt dat ze met haar ervaringen een zinvolle bijdrage kan leveren. In september start een groter project om leermiddelen te ontwikkelen voor het derde leerjaar van de gemengde leerweg, kader- en basisberoepsgerichte leerweg.

Het is de bedoeling dat de middelen in april 2013 beschikbaar zijn, zodat scholen ze vanaf schooljaar 2013-2014 kunnen gebruiken. ■

Kijk voor links naar voorbeeldarrangementen op www.groenonderwijs.nl > editie 1